

MENSEN
MAKEN DE
STAD

**GORCUMS AKKOORD
2018-2022**

Inhoud

Verbinden	3
Versterken	5
Vernieuwen	8
Verzorgen	10
Waarmaken	12

Mensen maken de stad

Gorcums Akkoord 2018-2022

De visie van de stad is samen met de stad gemaakt en wordt breed gedragen. Deze visie is dan ook het vertrekpunt voor dit Gorcums Akkoord 2018-2022. De visie van de stad gaat vooral over een langere termijn: einddatum 2032. Daarom hebben wij de 11 ambities uit de visie teruggebracht tot vijf werkwoorden die we deze collegeperiode inhoud geven: *verbinden, versterken, vernieuwen, verzorgen en waarmaken*. Dit zijn de vijf hoofdstuktitels van dit akkoord. Binnen deze hoofdstukken komen vier onderwerpen vaker terug. Dat kan ook niet anders, want daar liggen de topprioriteiten voor deze periode:

1. Bereikbaarheid & mobiliteit
2. Duurzaamheid & klimaat
3. Zorg & menselijke maat
4. Bestuurscultuur & samenwerking

Meer concreet betekent dit dat we gaan werken aan een stad die beter bereikbaar is. Een stad die schoner is. Een stad waar je prettig en duurzaam kunt wonen, zorg ontvangen, werken, naar school gaan en ondernemen. Tevreden inwoners, ondernemers en bezoekers zijn het beste visitekaartje van onze stad. Daar ligt de winst. Ondernemingszin, strijdlust en liefde voor de stad, mens en toekomst zijn voor ons leidend. Daar past een stad-huis als open vesting bij. Een plek waar je graag naartoe gaat met je ideeën, waar gekeken wordt waarom iets wél kan, waar fouten maken mag, omdat de intenties goed zijn. Deze raadsperiode zal er één zijn van aanpakken en doorpakken. Waar het kan, realiseren we ‘quick wins’ en tegelijk leggen we fundamenten voor de toekomst.

We willen samenwerken op basis van drie kernwaarden: autonomie, betrokkenheid en competentie. Dit houdt in dat inwoners de ruimte krijgen om zelf te beslissen, mee te doen en te ontwikkelen. Zo ervaren mensen nou eenmaal meer zingeving en meer plezier. Het resultaat is meer geluk. Wat we aanpakken toetsen we daarom steeds aan de vraag: Draagt wat we doen bij aan het geluk van zoveel mogelijk Gorcumers? Vaak gaat het om praktische zaken. Soms complex en groot, dan weer klein en eenvoudig.

Op de conceptversie van dit akkoord hebben we veel waardevol commentaar gekregen van raadsleden, wijk-raden, ambtenaren, ondernemers en inwoners. Zowel tijdens prettige ontmoetingen als digitaal. Deze inbreng hebben we op hoofdlijnen verwerkt. We hopen dat u uw bijdrage herkent. Dat zal niet altijd het geval zijn, want meer gedetailleerde opmerkingen hebben we verzameld en verwerkt in een aparte en volledige rapportage, die we publiceren. Deze opmerkingen zijn minstens zo waardevol als het commentaar op hoofdlijnen. Ze zullen tijdens de uitvoering van dit programma gebruikt worden. We danken alle meedenkers heel hartelijk voor die bijdragen. Samen maken we de stad.

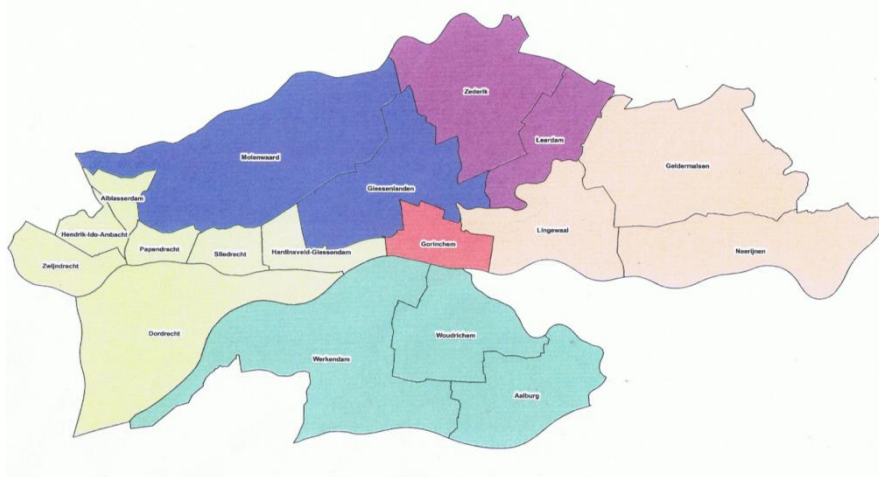
*“Zorg voor continuïteit, het borgen *
van het huidige beleid en ook na
deze periode van 4 jaar.”*

*In dit programma hebben we treffende citaten uit de terugkoppeling gebruikt. We bedanken de meedenkers.

Verbinden

Gorinchem heeft de ambitie om een open vesting te zijn die als centrumstad verbonden is met de omgeving en als middelgrote stad verbonden met de Randstad, de aangrenzende provincies en in het bijzonder de regio's Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Zo'n ambitie vraagt om keuzes ten aanzien van onze ontwikkelruimte en voorzieningen. Verbinden is ook iets wat binnen de stad nodig is. Meer samenwerken leidt tot betere resultaten op ieder gebied. *“Alleen ga je sneller, samen kom je verder.”*

Ligging van Gorinchem na de herindeling

Ontwikkelingsruimte

Deze kaart maakt in één oogopslag de positie van onze stad duidelijk. We kunnen ons niet veroorloven naar binnen gericht te zijn. Gorinchem moet zich ontwikkelen tot een stad die naar buiten gericht is. Verbinden om te ontwikkelen is een rode draad in dit programma. Er liggen kansen voor de korte en middellange termijn bijvoorbeeld door de beschikbaarheid van het bedrijventerrein Groote Haar en herontwikkeling van de gebieden rond de Schelluïnsestraat en de westelijke Lingeoever langs de Arkelsedijk. Voor de langere termijn is dat voorzienbaar niet het geval. Het is daarom cruciaal om aansluiting te zoeken bij provinciale en landelijke studies/ programma's ('leertuinen') van met name de provincie Zuid-Holland en de drie aangrenzende provincies, waarbij de focus ligt op de positie van centrumgemeente binnen heringedeeld gebied.

Voorzieningen

Om voor de inwoners van Gorinchem en het omliggend landelijk gebied ook in de toekomst de centrumfunctie goed te blijven verzorgen, is het draagvlak van groot belang. Elke inwoner die ergens een huis wil kopen, of huren, kijkt naar bereikbaarheid, parkeergelegenheid, winkels, openbare ruimte, sportvoorzieningen, cultuur en onderwijs. De gemeente Gorinchem moet op dezelfde manier kijken naar zijn voorzieningen en groeimogelijkheden. Bij een groeiende stad horen investeringen om de stad aantrekkelijk en leefbaar te houden voor huidige en nieuwe inwoners in alle wijken. Groei is daarbij geen doel op zich, maar een middel om ook op lange termijn de gewenste centrumfuncties voor stad en regio te behouden. In de groeiscenario's kijken we daarom gelijktijdig naar aansluitende infrastructuur in en rond de stad en naar verbindingen met de omgeving.

Diversiteit

Een open vesting zijn betekent dat de stad toegankelijk en gebruiksvriendelijk is voor iedereen: bewoners, bezoekers, nieuwkomers, mensen met een beperking en toeristen. Dit vraagt om maatwerk en samenwerking. Een project dat in de ene wijk goed werkt, kan als inspiratie dienen voor een andere. Initiatieven die leiden tot onderlinge verbondenheid steunen we van harte. Zo kunnen wijken en inwoners verder tot bloei komen, stimuleren we wederzijds begrip en ontmoetingen en draagt dat bij aan het geluk van onze inwoners.

Open vesting

De open vesting vraagt van het stadhuis openheid. We willen dat ons stadhuis een plaats wordt van ontmoeting. Met daarin een gemeente die als partner meedenkt en onnodige regels afschaft. We zullen daarvoor moeten investeren in houding en gedrag. Het goede gesprek voeren en de schouders eronder. Gelukkig kent Gorinchem al goede voorbeelden zoals Gorinchem Beweegt. Op veel andere terreinen zoals ondernemen, wonen en leefbaarheid in de wijken kan het samenspel nog vooruitgang boeken. Daar gaan we mee aan de slag. Ideeën en energie in de stad willen we waar nodig actiever opzoeken en ondersteunen. De openbare ruimte willen we aantrekkelijker maken voor die ontmoetingen. We willen de wijken aanmoedigen krachten in de eigen buurt te verenigen en met plannen te komen. Dit geldt ook voor verenigingen in onze stad die van grote waarde zijn voor samenhang en levendigheid. We willen anticiperen op de nieuwe Omgevingswet die meer ruimte biedt aan initiatieven op het eigen terrein van mensen en bedrijven.

Wijkgericht werken

De wens van de wijkbelangen en klankbordgroepen is helder: kom naar de wijken toe en communiceer tijdig en volledig. Tegelijk is duidelijk dat elke wijk zijn eigen DNA heeft en dat maatwerk nodig is om effectief wijkgericht te kunnen werken. Maatwerk leveren betekent aan het ene team meer ruimte bieden om zelf te organiseren en het andere team vanuit de organisatie en wijkbeheer intensiever ondersteunen. Wijkbeheer heeft in samenwerking met sociale teams voldoende ruimte en mandaat binnen de gemeente nodig.

Cultuur

Het cultuurdomein is bij uitstek een domein dat kan bijdragen aan verbinden. We vinden het belangrijk om cultuur niet te zien als 'kostenpost' of sluitpost. Investeren in cultuur draagt bij aan sociaal-maatschappelijk rendement en zo aan het beleven van geluk. Het huis van inspiratie biedt kansen voor een revitalisering van het culturele veld. Wij denken dat een aantal cultuurvraagstukken voldoende aanknopingspunten biedt om in samenhang op te pakken en daarmee ruimte te bieden aan De Nieuwe Doelen, Het Gorcums Museum, de bibliotheek en cultuureducatie. Verbinden van mogelijkheden en sectoren, zoals onderwijs en bedrijfsleven, is voor ons het startpunt.

Prioriteiten en aandachtspunten (P&A's)

P&A's komen in elk hoofdstuk terug. Een prioriteit is een actiepoint waarvan dit college stelt dat er **binnen een jaar** een eerste zichtbaar resultaat moet liggen. Een aandachtspunt is op dit moment óf lopend beleid dat we nauwlettend volgen óf een nog onvoldoende concreet punt dat we verder uitwerken.

Prioriteiten

1. Contacten in de regio hernieuwen en verdiepen op basis van vertrouwen en inhoud.
2. Wijkgericht werken op basis van vertrouwen en maatwerk.
3. Toekomstbestendige inrichting De Nieuwe Doelen en Vijfzinnen/Cultuurhuis.
4. Nulmeting en aanpak van knelpunten in de toegankelijkheid van openbare ruimte en gebouwen.
5. Invoeren toegankelijkheidstoets bij (her)inrichting openbare ruimte.

Aandachtspunten

1. Discriminatie. Bijvoorbeeld faciliteren 'dag van de diversiteit' als instrument voor verbinding.
2. Bevordering brede deelname onderwijs, sport en cultuur (ook door nieuwkomers).
3. Right to Challenge als instrument voor inwoners om zaken zelf te regelen, de gemeente uit te dagen.

Versterken

Een aantal ambities uit de visie van de stad 2032 vraagt van ons dat we tussen 2018 en 2022 de fundamenteen leggen voor de versterking van onze bereikbaarheid, infrastructuur en lokale economie.

Infrastructuur, verkeer en vervoer

De bereikbaarheid van Gorinchem is een topprioriteit. Om die te verbeteren kunnen we veel zelf, maar zijn we ook afhankelijk van Rijk, provincie, regio en ov-organisaties. Een stevige lobby is nodig. Daarnaast is moed nodig om op te pakken wat we zelf al kunnen doen. Verbetering van de infrastructuur vereist forse investeringen. De Banneweg slibt steeds verder dicht. Goede uitvalswegen en verbindingen zijn de enige mogelijkheid om deze situatie te verbeteren, zoals een betere verbinding tussen Oost en West, Noord en Zuid en de stad in en uit. Het belang van een goede infrastructuur is groot. Niet alleen verbetert zo het leefklimaat voor onze eigen inwoners. Ook is de groeipotentie van Gorinchem afhankelijk van een goede infrastructuur. Een derde element is de verkeersveiligheid, waaraan een goede infrastructuur bijdraagt. Waar te hard wordt gereden, wordt gekeken naar de inrichting van de wegen. Er ligt een integraal verkeersstructuurplan en een daaraan gekoppelde mobiliteitsopdracht. Dit plan actualiseren we en rollen we gefaseerd uit.

Fietsers

Vanuit veiligheids- en bereikbaarheidsoogpunt zetten we in op de fiets. Elke dag gaan er honderden fietsers door Gorinchem naar werk, school en sport. De Gorcumers verdienen ‘Gorinchem als veilige fietsvesting’. Daarbij bekijken we niet alleen de mogelijkheden in de stad, maar zoeken ook met omliggende gemeenten naar de beste en meest veilige fietsinfrastructuur. Fietsers- en voetgangersveiligheid worden in de wijken en verbindingen tussen de wijken leidend in het verkeersplan. In de binnenstad gaan we snel aan de slag met fiets parkeren. We willen aparte gebieden in en rond het centrum creëren en beter handhaven. Zo stimuleren we fietsgebruik naar de binnenstad en krijgen we mooie en opgeruimde straten, waar hulpdiensten in nood altijd doorheen kunnen.

Openbare ruimte en parkeren

Een integrale visie op stedelijke vernieuwing is leidend voor de inrichting van de openbare ruimte (hierover meer in de paragraaf Vernieuwen). Niettemin pakken we praktische problemen rondom parkeren en bestemmingsplannen direct op. Dit op basis van de uitkomsten van de evaluatie door parkeerpanels die nu plaatsvindt. Een mogelijke ‘quick win’ is een uitbreiding van het parkeren op Kweeklust.

Lokale economie

Gorinchem is sterk in een aantal ‘traditionele’ bedrijfssectoren. Dat willen we koesteren. Daarnaast is aansluiting vereist op economische ontwikkelingen zoals de circulaire economie. Dit is nodig om de werkgelegenheid verder te ontwikkelen en om te zorgen voor voldoende opleidingsplaatsen voor jongeren en herintreders. Ons ondernemersklimaat dient meer ruimte te krijgen om te investeren in technologische innovaties en groei. We zetten actief in op het werven van nieuwe bedrijvigheid waarbij duurzame bedrijven en veelbelovende startups de voorkeur hebben. Hierbij kijken we ook sterk naar de aansluiting bij de huidige bedrijven. Het creëren van ketens en synergie helpt zowel de bestaande als nieuwe Gorcumse bedrijven.

Meedoen

Een gelukkige Gorcumer doet mee in onze samenleving. Zingeving is een belangrijke factor voor geluk. Uitkeringsgerechtigden die nu niet mee kunnen doen in het arbeidsproces, willen we daarom leiden naar vrijwilligerswerk. Dit kan structureel, projectmatig of incidenteel. Het uiteindelijke doel blijft altijd om in te kunnen stromen op de arbeidsmarkt voor wie dat mogelijk is.

Een inclusieve samenleving

Om een samenleving te bevorderen waarin iedereen mee kan doen zijn veelal praktische oplossingen nodig. Bij het Beatrix Ziekenhuis bijvoorbeeld strijdt een patiëntenvereniging al geruime tijd om een paar passende zitplaatsen en is parkeergelegenheid beperkt. Uit evaluaties van evenementen in Gorinchem blijkt dat de toegankelijkheid voor mensen met een beperking lang niet altijd op orde is. Het gehandicaptenplatform Gorinchem maakt zich al geruime tijd sterk voor de uitwerking van het VN-verdrag voor mensen met een beperking. Dit verdrag geeft concrete handvatten voor maatregelen. Die moeten we dan ook nemen.

Marketing

De inzet van citymarketing wordt breder getrokken, waar nu het accent ligt op stadspromotie zullen we meer kijken naar 'stadsontwikkeling'. Wat is onze identiteit, wat zijn de kwaliteiten van onze stad? Deze kwaliteiten willen we ook gebruiken voor de (her)inrichting en vernieuwing voor projecten in Gorinchem.

Als het gaat om de Gorinchemse citymarketing plannen we voor de lange termijn, betrekken we alle sectoren en kijken we niet zo zeer naar wat we kunnen zeggen, maar vooral naar wat we gaan doen en al kunnen laten zien. Bereikbaarheid, prettige verblijfsmogelijkheden, erfgoed, regionale ov-verbindingen, parkeerruimte en ruimte voor winkels en horeca zijn van belang voor onze huidige inwoners en om naast toeristen nieuwe inwoners en nieuwe bedrijven aan ons te binden. Stadspromotie zetten we effectief en efficiënt in rondom een paar thema's: De grootste gave vestingstad van ons land, onderdeel Unesco werelderfgoed de Nieuwe Hollandse Waterlinie (2020), grenzend aan het Nationaal Park de Biesbosch, onderdeel van de historische Vestingdriehoek en ten slotte onderdeel van de Dutch Delta Cruise Port (in oprichting).

Onderwijs en ontwikkeling

Er speelt op dit moment een aantal thema's in het Nederlandse onderwijs die ook voor Gorinchem actueel zijn. Alle hebben te maken met de toegankelijkheid van onderwijs voor ieder kind en de kans voor ieder kind om zijn talenten maximaal te ontplooien. Een krimpend aantal leerlingen en een groter wordende tweedeling vragen ook in Gorinchem om oplossingen. Er is een zogenaamde 'Gelijke Kansen Alliantie' gestart met hulp van OCW. Het is goed om aansluiting hierop te stimuleren vanuit de gemeente. Onderwijs en kinder-/peuteropvang werken steeds beter samen. De lijn naar jeugdzorg is net zo belangrijk. Het concept van Integrale kindcentra (IKC's) omarmen we. Hierin vindt bundeling van alle krachten (onderwijs, opvang en jeugdzorg en overige partners) zo vroeg mogelijk in de ontwikkeling van het kind plaats. Zo kunnen zorgvragen snel gesignaleerd worden. Wanneer er zorgvragen tijdens de schoolcarrière ontstaan, kan het snel opgepakt worden. Ook in Gorinchem zullen we met passend onderwijs- en zorgaanbod aansluiten op deze trends.

Onderwijs, overheid en ondernemers

De baan van vandaag bestaat mogelijk over 10 jaar niet meer in dezelfde vorm. Een leven lang ontwikkelen is daarom van steeds meer belang. Bij de bewustwording hiervan en bij de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt speelt de gemeente Gorinchem een faciliterende en aanjagende rol. Dit begint met goed primair en voortgezet onderwijs. Momenteel kent de regio Gorinchem een regionaal investeringsfonds mbo, dat deze ontwikkelingen volgt. We kijken niet alleen naar 'formeel' onderwijs, maar juist ook voor de praktisch opgeleiden naar 'informeel' onderwijs. Daar zetten we als Gorinchem op in, bijvoorbeeld door het (tijdelijk) uitwisselen van werknemers tussen bedrijven en instellingen. Onze inwoners verdienen bovendien voldoende aanbod van startersfuncties en stageplaatsen. De aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt moet daarom beter, voor zowel de mbo'ers, als de hbo'ers. Maar ook voor universitair geschoolden die in Gorinchem zijn blijven wonen, of (willen) terugkeren. Gorinchem heeft met het Da Vinci College een breed mbo-onderwijs aanbod in huis en inmiddels een kleine hbo-afdeling die ICT aanbiedt. Hbo-onderwijs in Gorinchem biedt geweldige kansen. Studenten verrijken de stad en ondernemers kunnen van die kwaliteiten profiteren. We steunen het lopende initiatief dat op dit moment de haalbaarheid voor een HBO Liberal Arts & Sciences met een campus in de binnenstad onderzoekt.

Veiligheid

Gorcumers moeten zich veilig voelen op straat, bij de sportvereniging, op school en zeker ook thuis. We intensiveren de samenwerking tussen Veilig Thuis en het sociaal team. Daarmee ondersteunen we ook de (sport)verenigingen en scholen. Ook op de weg; we nemen maatregelen om onveilig verkeersgedrag van auto's en brommers in de binnenstad en in de wijken terug te dringen en treden handhavend op wanneer het nodig is. Gorinchem is geen racecircuit. Een intensivering van de aanpak van (drugs)overlast is nodig. Ook ondersteunen we de buurtpreventieteams en WhatsApp-groepen. Gorinchem telt veel evenementen, waarvoor veel mensen zich vaak vrijwillig inspannen. Bij de schaal van evenementen zijn de veiligheid van het publiek en een positieve bijdrage aan onze stadspromotie de belangrijkste criteria. Tot besluit: een stad die schoon is, is veiliger. Daarom zetten we in op samenwerking met partners als Waardlanden om zaken als zwerfvuil aan te pakken en het legen en schoonhouden van afvalcontainers te optimaliseren. We bekijken de mogelijkheid van de inzet van (semi-)vrijwillige schoonmaakteams.

Externe betrekkingen

Gorinchem heeft stedenbanden met de gemeenten Sint-Niklaas in België en Gangjin in Zuid-Korea. Daarnaast is er een samenwerking met Dordrecht ter ondersteuning van hun stedenband met Bamenda in Kameroen. Ook is er in 2017 een 'memorandum of understanding' getekend met de stad Seogwipo op het eiland Jeju in Zuid-Korea. Voor de komende jaren bieden deze internationale relaties, zowel op toeristisch, als ook op economisch en cultureel vlak, kansen. Dat is onder meer gebleken uit de handelsmissie in 2017, waarbij Gorcumse bedrijven aangesloten waren. Wij vinden het van belang om energiek te investeren in deze relaties. We zien hierin een voortrekkersrol voor onze burgemeester.

Prioriteiten

1. Actualisatie en uitrol integraal verkeersplan.
2. Verbetering vestigingsklimaat voor duurzame en innovatieve bedrijven.
3. Aan de slag met pilot omgevingsvisie voor het centrum en het gebied rond de Schelluinsestraat.
4. Vergroten parkeercapaciteit voor meest nijpende problemen. Hierbij de mogelijkheden van uitbreiden van parkeren op Kweeklust betrekken.
5. Inventariseren van de mogelijkheden van cameratoezicht op onveilige plekken.

Aandachtspunten

1. Zichtbaar maken Gorcumse geschiedenis en erfgoed als basis voor identiteit.
2. Samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijs verdient innovatie. Dit proces willen wij ondersteunen en faciliteren.
3. Stagemogelijkheden voor Gorcumse studenten koppelen aan concept van leven lang leren.
4. Pleinen waar het kan herontwikkelen tot open huiskamers van de stad. Mooi Gorinchem betekent Gorinchem is mooi, schoon en opgeruimd.
5. Ontmoetingsplekken voor jongeren realiseren.
6. Blijven pleiten voor meer wijkagenten. Landelijke norm is 1 op 5.000 inwoners.
7. Samenwerking met en faciliteren van Buurtpreventieteams en WhatsApp-groepen.
8. Intensiveren intergemeentelijke lobby's ter verbetering van Noord-Zuid en Oost-West verbindingen over weg (A15/A27), water en spoor.

Vernieuwen

De nieuwe economie en onze lokale duurzaamheidsagenda vragen van ons dat we stevig inzetten op innovatie. In GO2032 staat: “Samen stimuleren we innovatie, door het uitwisselen van kennis en ervaringen. Daardoor creëren we bewust een klimaat waarin ruimte is voor experimenteren: innovatie gaat vaak met vallen en opstaan, maar Gorinchem is niet bang om uit te proberen en daarvan te leren”.

Bestuurscultuur

Innovatie is niet alleen een ‘technische’ opdracht, maar ook een ‘organisatie’ opdracht. We zetten in op vernieuwing van de bestuurscultuur. Steekwoorden zijn: van buiten naar binnen denken en van binnen naar buiten gaan, dialoog naast debat en samen in plaats van alleen.

Stedelijke vernieuwing en wonen

De woonagenda kent drie pijlers: versterken centrumfunctie van Gorinchem in de regio, leefbare karakteristieke buurten, een geschikte stad voor iedereen. Wij zullen deze uitgangspunten respecteren en actualiseren. Twee punten krijgen maximale aandacht:

1. Iedere Gorcumer heeft recht op een passende woonruimte.
2. We moeten verduurzamen.

De gemeente dient hierbij prestatieafspraken te maken en ervoor te zorgen dat alle groepen bediend worden: jongeren, ouderen, middeninkomens, minima etc. Bij het nieuwbouwen van woningen, appartementen in de binnenstad of transformatie van kantoorpanden beoordelen we kwaliteit van de gehele leefomgeving. Dit sluit goed aan bij wat de Omgevingswet beoogt. Bijzondere aandacht gaat uit naar jongeren. Voor hen zijn momenteel te weinig geschikte woningen in Gorinchem. Starters komen moeilijk aan een betaalbare koopwoning. In de huursector zit (te) weinig beweging en de koopmarkt lijkt overspannen te raken. Het woonbeleid wordt hier verder op afgestemd. Daarbij is er aandacht voor transformatie van leegstaande kantoorpanden en ‘tiny houses’. Studentenwoningen, al dan niet op een campus, krijgen eveneens aandacht. Maar ook woningen voor jonge gezinnen, waar enige groei-ruimte in zit. Niet bij elke gezinsuitbreiding zou er de noodzaak moeten zijn tot verhuizen. Voor de huisvesting van ouderen die niet meer (volledig) zelfstandig kunnen wonen, onderzoeken we vraag en behoefte en bekijken de mogelijkheden van woonvormen, als een ‘Ben Oude NijHuis’.¹ Bij inbreidingsmogelijkheden in de stad gaan we experimenteren met Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en welstandsvrij bouwen.

Biodiversiteit

Een groene stad denkt ‘natuurinclusief’. Ons uitgangspunt is dan ook zorgen voor een biodiversiteit die bijdraagt aan leefbaarheid. Daarnaast willen we ruimte bieden aan natuurlijkvriendelijke initiatieven zoals bijvoorbeeld operatie Steenbreek. Wij houden bij gemeentelijke opgaven rekening met dierenwelzijn. Zo wordt ons groen bij- en vlindervriendelijk ingericht en houden we rekening met vogels en insecten bij de bouw en verbouw van huizen en bedrijven. Er zijn tal van oplossingen te creëren in nieuwe en bestaande bouw voor vogels. Voor dieren die overlast geven, of de volksgezondheid in gevaar brengen, zoals ratten, komt een plan van aanpak.

Duurzaamheid en klimaat

De gebouwenvoorraad — zowel woningen van particulieren, corporaties en beleggers, als kantoren, scholen, winkels en bedrijfsvastgoed — is grotendeels verouderd en niet energiezuinig. Naar verwachting staat 90 procent van het huidige vastgoed er in 2050 nog. In de Energieagenda geeft het Rijk aan hoe zij de transitie richting 2050 een CO₂-arme samenleving wil vormgeven. Hier willen we samen met betrokken partijen de schouders onder zetten. Onderdeel daarvan is het terugbrengen van het energiegebruik en de CO₂-uitstoot door verwarming van woningen en bedrijfspanden. Hiervoor dient jaarlijks bijna 3 procent van de bestaande

¹ Het Ben Oude NijHuis is een kleinschalige woonvorm bedoeld voor gezonde senioren en voor mensen met een (lichte) zorgvraag of dementie.

bebouwing energetisch te worden gerenoveerd en gaan duurzame bronnen voorzien in de warmte en energie-toevoer. Ook bij monumenten. Om eigenaren te stimuleren om het te verduurzamen en tegelijkertijd op te knappen, gaan we de mogelijkheid voor een prikkelende, maar bescheiden subsidieregeling onderzoeken. In die energie- en warmtetransitie is ook meer aandacht nodig voor circulair inkopen en aanbesteden en voor aardgasloze wijken. Bij deze transitie gaat minstens evenveel aandacht uit naar het bedrijfsleven en naar de invloed van het verkeer op de leefomgeving. Daarbij blijft aansluiting en actualisering van het huidige watermanagement plan van belang. Het lopende duurzaamheidsplan gaan we voortvarend uitvoeren en verder uitbouwen op basis van recente innovaties en bewezen concepten.

Energie

In 2025 voorziet Gorinchem verregaand in zijn eigen energiebehoefte door besparing, hergebruik, inzet van zonnepanelen, e.d. Alles wordt uit de kast gehaald om dit doel te verwezenlijken. Dus ook gefaseerde invoering van duurzame straatverlichting, 'smart grids', warmte/krachtkoppeling en een warmtenet. Zeker is, dat dit tot innovatieve bedrijvigheid leidt en werkgelegenheid oplevert. Openbare gebouwen zoals schoolgebouwen mogen voorop lopen met groene voorzieningen zoals zonnepanelen of warmtepompen. De gemeente faciliteert.

Prioriteiten

1. Opzet lokaal kenniscentrum Duurzaamheid en Klimaat.
2. Realiseren fietsparkeerplekken in de binnenstad.
3. Subsidies Rijk en provincie benutten voor transitie naar aardgasvrij en lokaal initiatief.
4. Aanwijzen EnergieCoaches om kleinschalige initiatieven in duurzaamheid te ondersteunen.
5. Aanwijzen RuimteCoaches voor wonen en bouwen (Omgevingswet).

Aandachtspunten

1. Creëren parkeergelegenheid en overstapmogelijkheden rand binnenstad.
2. Verkoop aandelen Eneco onder meer om investeringsruimte voor lokale duurzaamheid te realiseren.
3. Transformatie kantoren naar huisvesting jongere generatie.
4. Slagvaardig Bedrijfsteam 'subsidies en cofinanciering' in de gemeentelijke organisatie neerzetten.
5. Bevorderen aanleggen van glasvezelkabels.
6. Lobby bovenregionale financiering optuigen (Urbact III).
7. Revolverend investeringsfonds onderzoeken en faciliteren.
8. Inrichting E-laad infrastructuur verder mogelijk maken.
9. Plan van aanpak biodiversiteit uitrollen (vanuit Milieubeleidsplan).

Verzorgen

In de visie van de stad is het domein zorg onderbelicht. We voegen daarom naast de thema's verbinden, versterken en vernieuwen een aparte paragraaf toe voor zorg in de breedste zin van het woord. Inwoners verdienen een zorgzame stad, een stad die uitgaat van wat iemand wél kan, waarin men omziet naar elkaar en waar zorg goed geregeld is. Uitgaan van 'positieve' gezondheid zorgt ervoor dat mensen op een goede manier met veranderende omstandigheden om kunnen gaan en bijvoorbeeld langer zelfstandig thuis kunnen wonen. Faciliteren van mantelzorgers helpt daarbij. Het werken aan een gezonde leefomgeving hoort hierbij.

Een zorgzame stad

Onze ambitie is dat goede zorg beschikbaar is voor iedereen die dat nodig heeft, van jong tot oud. Voorkomen is nu eenmaal beter dan genezen. Daarom is het van belang dat zorg en ondersteuning dichtbij, betaalbaar en toegankelijk is, waar nodig op maat en dat inwoners daar zelf de touwtjes voor in handen kunnen hebben. Niet de stopwatch is leidend, maar het persoonlijk contact. Waar mogelijk helpen we elkaar, maar kunnen we ook terugvallen op voorzieningen als het even minder gemakkelijk in het eigen netwerk is op te vangen. Goede voorlichting, preventie en ontmoeting, een groene en veilige leefomgeving, minder geluidsoverlast of fijnstof, bestrijding van armoede, het draagt hier allemaal positief aan bij. Uitgaan van positieve gezondheid draagt eraan bij dat er breder naar de zorgvraag of hulpvraag van inwoners gekeken wordt en dat de mens echt centraal staat. Hierin wordt gezondheid niet meer gezien als niet-ziek zijn, maar gaat het erom dat inwoners op verschillende manieren ondersteund worden om met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan.

Mantelzorg

Mantelzorgers verdienen onze waardering en aandacht. Mantelzorgers bieden vaak de meest noodzakelijke eerste ondersteuning in de dagelijkse leefomgeving van zorgvragers en moeten een meer centrale rol krijgen in de afwegingen van professionals. Overbelasting ligt op de loer en dienen we te voorkomen.

Jeugdzorg

Toegang tot de jeugdzorg blijkt een voortdurend punt van aandacht: administratieve rompslomp en wachtlijsten beperken de snelle toegang tot jeugdzorg. Een goede samenwerking met en tussen huisarts, sociaal team, kinderopvang en school kan daarin verbetering brengen. Toegang tot de jeugdzorg mag niet worden gehinderd door papieren rompslomp, of door onvoldoende ingekochte behandeltrajecten of -uren. Het kind staat te allen tijde centraal. Het *'Manifest Kinderparticipatie is van ons allen!'* nemen we hierin mee als bron van inspiratie.

Zelfstandig thuis blijven wonen

De gemeente ondersteunt mensen om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen. Daarbij is meer maatwerk mogelijk dan tot op dit moment gebruikelijk is. Wonen is meer dan stenen alleen. Met zorgarrangementen kunnen we meer de menselijke maat vinden. Waar nodig wordt extra tijd vrijgemaakt voor het persoonlijk contact om de huishoudelijke hulp nog meer te kunnen afstemmen op de individuele behoefte. Het aanbod zorgbestendige woningen moet op orde zijn. Door de toename van het aantal ouderen neemt ook het beroep op zorg voor ouderen toe, ondanks de hogere leeftijd waarop ouderen nog gezond en actief blijven. Het geeft vooral ook kansen voor de stad door deze groep ouderen te zien als een krachtige groep mensen met talent en ervaring. Ontmoeting met anderen die kunnen leren van hun ervaring draagt bij aan het voorkomen van vereenzaming bij ouderen. Er is een te groot gat in de overgang van zelfstandig wonen voor ouderen naar de langdurige zorg. In onze stad willen we dit dichter bij elkaar brengen. Het realiseren van bijzondere woonvormen en het manifest van Hugo Borst en Carin Gaemers bieden daarvoor goede suggesties voor betrokken partijen en gemeente.

Leefstijl

Een gezond mens is een gelukkig mens. Daarom zetten we stevig in op preventie van gezondheidsklachten. We dragen bij aan de eerste rookvrije generatie. Dit houdt in dat schoolpleinen, speeltuinen en sportverenigingen rookvrij worden. We zetten in op een leven lang bewegen; ouderen kunnen in Gorinchem vitaal oud worden. We stimuleren de sportverenigingen en scholen gezonde keuzes in de kantines aan te bieden. Er zijn landelijk tal van initiatieven waarbij Gorinchem kan aansluiten.

Sport

Gorinchem kent een actieve sportcultuur. Sportverenigingen zorgen niet alleen voor gezondere bevolking, ook voor sociale cohesie. Kinderen leren er sporten, samenspelen, respect en winnen en verliezen. Die verenigingen verdienen daarom onze steun. In de wintermaanden is er te weinig binnensportruimte. Tarieven voor binnensport in Gorinchem zijn hoog. Die stellen we bij naar het landelijke gemiddelde. Het tarief moet bovendien gelijk zijn voor alle verenigingen. Gorinchem Beweegt zet breed in op sportstimulering, gezonde leefstijl, cultuureducatie en het versterken van burgerinitiatieven. Deze stimulerende en uitvoerende rol blijft Gorinchem Beweegt met onze steun vervullen. Ook hebben we aandacht voor de gehandicapte sporters; iedereen moet kunnen sporten in Gorinchem. Niet alleen draagt verantwoord sporten bij aan de gezondheid van mensen, goede sportvoorzieningen versterken ook onze functie als centrumstad verbonden met de regio.

Prioriteiten

1. Preventieprogramma's en activiteiten die de gezondheid van inwoners positief beïnvloeden.
2. Bijdrage bij aanstellen mentor en 'Rode knop bij mantelzorg' (overbelaste mantelzorg).
3. Quickscan capaciteit en tarieven binnensport met het oog op egaliseren zaaltarieven.
4. Rookvrije schoolpleinen en speeltuinen.

Aandachtspunten

1. Aandacht voor eenzaamheid ouderen volgens de Rotterdamse aanpak en Visie Verzilveren.
2. Anders sturen op zorg-inkoop: kiezen voor kwaliteit of extra tijd (koffie-kwartiertje).
3. Inrichting dementievriendelijke gemeente (certificering door Alzheimer Nederland).
4. Voorkomen dat de wijziging van de eigen bijdrage WMO per 1 januari 2019 nieuwe drempels opwerpt.
5. Door-ontwikkelen van actieve en effectieve sociale teams.
6. Realisatie meer (tijdelijke) binnensportruimte.
7. Inzetten op een leven lang bewegen.
8. Stimuleren gezonde kantines voor scholen en (sport)verenigingen.

Waarmaken

Er is werk aan de winkel. Dit laatste hoofdstuk gaat daarom over de randvoorwaarden die op orde moeten zijn om onze doelen te bereiken.

Financiën

De afgelopen jaren is er fors bezuinigd, waarmee in financiële zin een basis is gelegd om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien. Hoewel de gemeente haar begroting op orde heeft, blijft de financiële uitdaging groot. De komende jaren staat de stad immers voor grote opdrachten op het gebied van verstedelijking en verduurzaming. Dit vraagt om investeringen en een toekomstgericht financieel beleid. Hierbij borgen we enerzijds de buffers voor een gezonde financiële huishouding en maken we anderzijds financiële ruimte vrij om noodzakelijke investeringen en uitgaven te doen. De nieuwe bestuursperiode gaat van start met een herijking van de van de financiële positie van de stad. Daarbij gaat het niet alleen om de verwerking van de financiële effecten van de maartcirculaire, maar ook om een beoordeling van de uitgangspunten en omvang van het weerstandsvermogen en een evaluatie van de omvang en besteding van reserves en voorzieningen.

Belastingen

Ook de komende jaren is terughoudendheid geboden bij het verhogen van lokale lasten voor inwoners en ondernemingen. Uitgangspunt voor de Onroerendezaakbelasting (OZB) is indexeren. Dit betekent dat alleen noodzakelijke verhogingen plaatsvinden die te maken hebben met landelijke prijsverhogingen. Het tarief van de Hondenbelasting is recent gehalveerd. We bekijken of volledig afschaffen effectiever is. We zoeken op korte termijn de beste oplossing uit en leggen die voor. Onze belangrijkste uitgangspunten zijn klip en klaar: we willen een eerlijke belastingheffing, alleen verhogen door te indexeren en maximaal besparen op heffingskosten. Voor wat betreft de overige belastingen en heffingen handhaven we de gedragslijn van de afgelopen jaren. Voor de vaststelling van de tarieven van de afvalstoffenheffing en de rioolbelasting is kostendekking het uitgangspunt.

Subsidiebeleid

Subsidies in Gorinchem gaan we ‘vrijwilligersvriendelijk’ toekennen. Aanvragen maken we makkelijker. Zo voorkomen we over en weer dat we jaarlijks een hele papierwinkel verstouwen. In Gorinchem kiezen we dus voor de lijn: “Controle is goed, vertrouwen is beter”. Goed gedrag belonen we, fraude en misbruik worden aangepakt en afgestraft. Dit scheelt tijd, geld en frustratie aan de aanvragerskant én aan de kant van de gemeente.

Dienstverlening

Wij willen dat burgers, bezoekers, instellingen en bedrijven zich welkom voelen bij de gemeente Gorinchem. Dit zit in houding en gedrag. Maar ook de toegankelijkheid van informatie en (open) data is belangrijk. Uiteraard houden we daarbij rekening met de nieuwe eisen aan informatiebeveiliging en privacy.

Bedrijfsvoering/P&O

De organisatie veranderen we op korte termijn. Hierbij gaat de aandacht uit naar de huidige structuur en de heersende cultuur. De inzet van externe krachten wordt versneld uitgefaseerd. Het HRM-beleid wordt gemoderniseerd. Daarbij zetten we in op het creëren van een ja-cultuur en kansen om te ontwikkelen door scholing en opleiding.

Prioriteiten en aandachtspunten

De vijf genoemde onderwerpen: financiën, belastingen, subsidiebeleid, dienstverlening en bedrijfsvoering hebben gelet op onze ambities alle vijf prioriteit.